

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 27

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Φραγκίσκο Παρασύρη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1142/14.10.2023 Ερώτηση με θέμα:
«Εγγραφή της Κνωσού στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1142/14.10.2023 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Φραγκίσκου Παρασύρη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Καταρχάς θα ήθελα να επισημάνω ότι η τελευταία εγγραφή της χώρας μας στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO δεν είναι ο αρχαιολογικός χώρος των Φιλιππων ούτε η Παλαιά Πόλη της Κέρκυρας, όπως λανθασμένα αναφέρεται στην Ερώτηση, αλλά το Ζαγόρι, το οποίο εντάχθηκε ως πολιτιστικό τοπίο στον Κατάλογο, κατόπιν σχετικής έγκρισης της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς στο πλαίσιο της 45ης Συνόδου της που διεξήχθη στο Ριάντ τον Σεπτέμβριο τ.έ.

Όπως έχω επανειλημμένως διευκρινίσει, ήδη από το 2019, στο πλαίσιο του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, και στην ίδια την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ερωτώντα Βουλευτή, με την αναθεώρηση, το 2014, του Ενδεικτικού Καταλόγου της χώρας μας για τα υποψήφια μνημεία προς ένταξη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO και προκειμένου να εξασφαλιστεί η πληρέστερη εκπροσώπηση του μινωικού πολιτισμού, διευρύνθηκε η μέχρι τότε υποψηφιότητα της Κνωσού και μετατράπηκε σε σειριακή με τίτλο: «Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα (Κνωσός, Φαιστός, Μάλια, Ζάκρος, Κυδωνία)». Στη συνέχεια κρίθηκε σκόπιμο στη σειριακή αυτή υποψηφιότητα να ενταχθεί και η Ζώμινθος, έτσι ώστε να αποτυπώνεται πληρέστερα η διασπορά του μινωικού πολιτισμού σε ολόκληρη την Κρήτη. Έτσι, τα έξι Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα της σειριακής υποψηφιότητας, που έχουν ιδρυθεί σε κομβικά σημεία, καλύπτουν γεωγραφικά ολόκληρο το νησί και χρονολογικά όλο το εύρος του μινωικού πολιτισμού από την Πρώιμη και Μέση εποχή του Χαλκού έως και την Τελική και Μετανακτορική περίοδο (1450-1100 π.Χ.).

Υπό αυτό το πρίσμα ξεκίνησε, το καλοκαίρι του 2019, από τις συναρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, η συστηματική προετοιμασία του φακέλου υποψηφιότητας των έξι Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τεκμηρίωση της εξέχουσας οικουμενικής αξίας του πολιτιστικού αγαθού, της αυθεντικότητας και της ακεραιότητάς του, της θεσμικής προστασίας του, καθώς και συγκριτική ανάλυση των επιμέρους πολιτιστικών αξιών του σε σχέση με άλλα μνημεία εντός και εκτός Ελλάδος. Βασικό στοιχείο του φακέλου είναι το Διαχειριστικό Σχέδιο, στο οποίο πρέπει να αποτυπώνεται η φιλοσοφία ενός ολιστικού πλαισίου ανάδειξης του μινωικού πολιτισμού, να καθορίζεται και να διασφαλίζεται το πλαίσιο προστασίας και προβολής των μνημείων σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο και εν γένει να προδιαγράφεται ένα ρεαλιστικό σύστημα για την εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης, ώστε να εξασφαλίζονται οι αξίες του πολιτιστικού αγαθού και να μεταβιβαστούν κατά το δυνατόν ακέραιες στις επόμενες γενιές. Για τη διασφάλιση της ποιότητας και πληρότητας του φακέλου υποψηφιότητας, καταρτίστηκε κατά το 2022 Προκαταρκτικό Σχέδιο

Διαχείρισης, το οποίο αποτελεί τον “πυρήνα” της διαχείρισης των έξι αρχαιολογικών χώρων και περιλαμβάνει τους βασικούς άξονες δράσης, τους στόχους της διαχείρισης και ιεραρχημένες ενέργειες για τη διαφύλαξη και ανάδειξη των μνημείων. Το εν λόγω Προκαταρκτικό Σχέδιο εξετάστηκε το Μάρτιο του 2023 από το ΚΑΣ, το οποίο γνωμοδότησε ομοφώνως θετικά, και αποτέλεσε τη βάση του οριστικού Διαχειριστικού Σχεδίου που συνοδεύει τον φάκελο υποψηφιότητας.

Σύμφωνα με τη διαδικασία υποβολής των υποψηφιοτήτων, όπως αυτή προβλέπεται στις Επιχειρησιακές Οδηγίες για την Εφαρμογή της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς, στις 29 Σεπτεμβρίου τ.έ. απεστάλη στο Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ο Προκαταρκτικός Φάκελος των Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων. Έως την 1η Φεβρουαρίου 2024 θα αποσταλεί, σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, ο οριστικός φάκελος της υποψηφιότητας, εμπλουτισμένος με τυχόν επιπλέον στοιχεία που θα ζητηθούν κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο πληρότητας, τα οποία αναμένονται εντός του Νοεμβρίου τ.έ. Θα ακολουθήσει, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, η αξιολόγηση του φακέλου από το αρμόδιο Συμβουλευτικό όργανο, το διεθνές ICOMOS, και στη συνέχεια η εξέταση του κατά τη Γενική Σύνοδο της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το 2025. Εφόσον η υποψηφιότητα των προαναφερθέντων έξι Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων στεφθεί με επιτυχία και εγγραφεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, θα υπάρχει δυνατότητα να συμπληρωθεί η σειριακή αυτή εγγραφή και με άλλα μινωικά ανακτορικά κέντρα.

Επιπροσθέτως, για την περαιτέρω ανάδειξη και προβολή των ανωτέρω μνημειακών συνόλων, στις 16/05/2023 υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Κρήτης Μνημόνιο Συνεργασίας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της «Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) “Πολιτιστικές Διαδρομές Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων”» στο πλαίσιο της ΟΧΕ Εμβληματικών Διαδρομών του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027. Αντικείμενο του μνημονίου είναι η συνεργασία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών με σκοπό την προώθηση του συνόλου των ενεργειών που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την ωρίμανση και την υλοποίηση έργων με στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής διαδρομής με πυρήνα τα Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα που περιλαμβάνονται στην υποψηφιότητα (Κνωσού, Φαιστού, Μαλίων, Ζάκρου, Ζωμίνθου, Κυδωνίας). Στη διαδρομή περιλαμβάνονται και άλλες μινωικές αρχαιολογικές θέσεις στην ευρύτερη περιοχή των έξι ανακτορικών κέντρων.

Ειδικότερα, προβλέπεται η εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών και η υλοποίηση των αντίστοιχων έργων προστασίας, ανάδειξης και ενοποίησης των ως άνω μνημειακών συνόλων, καθώς και αναβάθμισης και βελτίωσης υποδομών και προσβάσεων με τρόπο ολοκληρωμένο, αποτελεσματικό και βιώσιμο, που θα εξισορροπεί τη διατήρηση των πολιτιστικών αξιών των Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων με την ικανοποίηση των αναγκών των διαφόρων «χρηστών» του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής (τοπική κοινωνία, επισκέπτες, μελετητές, κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Μνημονίου η Περιφέρεια Κρήτης αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση, μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 με προϋπολογισμό περίπου 15 εκ. ευρώ, τα έργα προστασίας, αναβάθμισης υποδομών και ανάδειξης των αρχαιολογικών χώρων που θα υλοποιηθούν από τις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ., καθώς και τα έργα υποδομών πέριξ των αρχαιολογικών χώρων, τα οποία θα υλοποιηθούν από τους Δήμους, στη χωρική αρμοδιότητα των οποίων βρίσκονται τα Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα, υπό την πλήρη εποπτεία των αρμοδίων, κατά περίπτωση, υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ., σύμφωνα και με τις διατάξεις του ν. 4858/2021.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΕΦΑ Ηρακλείου
5. ΕΦΑ Χανίων
6. ΕΦΑ Ρεθύμνου
7. ΕΦΑ Λασιθίου